

53

Maryja – Matka Jezusa i nasza. Mogę zawsze na Nią liczyć

Lekcję można przeprowadzić w okolicach 13 maja – w dniu szczególnej opieki Matki Bożej nad św. Janem Pawłem II w czasie zamachu na jego życie na placu Świętego Piotra w Rzymie. Przygotowano także do wykorzystania na lekcji prezentację multimedialną o św. Janie Pawle II, która jest umieszczona za zgodą autora na stronie internetowej Wydawnictwa Katechetycznego w zakładce „Bezpłatne materiały” – poradniki metodyczne – klasa IV.

Cele katechetyczne

- ukazanie znaczenia, jakie Matka Boża ma w życiu chrześcijanina;
- zapoznanie z kultem Matki Bożej w Kościele, w tym ze świętami i uroczystościami maryjnymi w roku liturgicznym;
- zachęta do zwracania się do Matki Bożej w modlitwie.

Treści

- Jezus do każdego z nas mówi o Maryi: „Oto Matka twoja”;
- tradycje i znaczenie obchodów świąt maryjnych w ciągu roku liturgicznego;
- modlitwy poświęcone Maryi: *Pozdrowienie anielskie, Apel Jasnogórski, Różaniec, Pod Twoją obronę, Litania Loretańska*;
- wartość zawierzenia Maryi i relacji z Nią;
- znaczenie i struktura modlitwy różańcowej.

Wymagania

Uczeń:

- podaje z pamięci daty i nazwy świąt maryjnych w ciągu roku liturgicznego;
- wyjaśnia, co to znaczy, że Maryja jest naszą Matką;
- uzasadnia wartość relacji z Maryją i zawierzenia Jej;

- wymienia modlitwy poświęcone Maryi;
- wyjaśnia, czym jest pielgrzymka;
- wymienia niektóre sanktuaria maryjne w Polsce;
- podaje znaczenie słów *Totus Tuus*;
- podaje przykłady, w czym może naśladować Matkę Bożą.

Postawy

Uczeń:

- modli się do Maryi;
- odnosi się z szacunkiem i czcią do Maryi, Matki Pana Jezusa;
- uczestniczy w obchodach nadchodzącego święta maryjnego.

Pojęcia, postaci

Różaniec, litania, pielgrzymka, Karol Wojtyła, Abraham Lincoln.

Wartości

Zawierzenie Matce Bożej, modlitwa wstawiennicza; oddawanie szacunku i należytej czci Matce Boga; umiejętność pielgrzymowania i właściwego zachowania się w miejscach kultu.

Metody

Lektura i analiza fragmentu Pisma Świętego; pogadanka; praca z podręcznikiem; praca w grupach; słuchanie lub śpiew piosenki; prezentacja.

Korelacja z edukacją szkolną

- język polski – kształcenie językowe; motyw kochającej matki, poezja poświęcona Maryi;
- muzyka – pieśń *Jezus swoją Matkę pozostawił*;
- język obcy – słówka w języku angielskim z podręcznika.

Propozycja realizacji

1. Modlitwa: *Pod Twoją obronę*.
2. Wprowadzenie: Katecheta zachęca uczniów, aby w ciszy zastanowili się, bez mówienia o tym na głos, czy jest w ich życiu osoba,

której mogą powiedzieć o wszystkim lub chociaż o wielu sprawach. Może to mama, tata, babcia, dziadek, siostra, brat, kolega, koleżanka? Jak można nazwać taką osobę? (przyjacielem, opiekunem, powiernikiem) Oprócz tych osób, które na co dzień nam towarzyszą, bliską osobą dla nas może stać się Maryja – Mama Pana Jezusa. Podobnie jak w życiu wielu osób, m.in. św. Jana Pawła II.

3. Rozwinięcie: Prezentacja multimedialna – katecheta przedstawia na slajdach wraz z komentarzem życie św. Jana Pawła II, aby pokazać, jak wielkie znaczenie w życiu przyszłego papieża miała Matka Boża. Papież, który utracił swoją ziemską matkę w wieku 9 lat, jako młodzieniec, zawierzył swoje życie Maryi, mówiąc *Jej Totus Tuus*, czyli „Cały jestem Twój”.

Święty Jan Paweł II był Polakiem, który został wybrany na 264. papieża w historii Kościoła. Był pierwszym Polakiem, który został papieżem. Nazywał się Karol Wojtyła, a jako papież przyjął imię Jan Paweł II. Kierował Kościołem katolickim w latach 1978–2005.

Tekst do prezentacji:

Slajd I

Maryja była bardzo ważna w życiu św. Jana Pawła II.

Slajd II

Karol Wojtyła urodził się w 1920 roku w Wadowicach koło Krakowa. To rodzice Karola. Państwo Karol i Emilia Wojtyłowie.

Slajd III

A to Karol. Gdy był małym chłopcem nazywano go Lolek.

Slajd IV

Tu mały Lolek z mamą Emilią.

Slajd V

Tuż przed Pierwszą Komunią Świętą Karola zmarła jego mama.

Slajd VI

Następnego dnia po pogrzebie tata zabrał Lolka i jego brata Edmunda – starszego o prawie 14 lat od Karola – do sanktuarium Matki Bożej w Kalwarii Zebrzydowskiej, niedaleko od Wadowic.

Slajd VII

Tata powiedział Lolkowi, że teraz Maryja będzie jego mamą. Św. Jan Paweł II po latach wyznał, że Matka Boża od małego wychowywała jego serce. Tu widzimy cudowny wizerunek Matki Bożej z Kalwarii Zebrzydowskiej.

Slajd VIII

Św. Jan Paweł II od dziecka o wszystkim rozmawiał z Maryją. Przynosił do Niej swoje zmartwienia, radości i prośby. To zdjęcie przedstawia Karola z tatą w Kalwarii Zebrzydowskiej.

Slajd IX

Lolek jeździł też do Matki Bożej na Jasną Górę. Tu widzimy Karola – stoi pierwszy od lewej z tatą i kolegami – przed wyjazdem na ogólnopolską pielgrzymkę na Jasną Górę w 1936 roku.

Slajd X

Przywiązanie Karola do Maryi pogłębiło się dzięki przyjaźni z Janem Tyranowskim, krakowskim krawcem, człowiekiem wielkiej wiary, który w czasie II wojny światowej w parafii na Dębnikach w Krakowie utworzył grupę Żywego Różańca, złożoną z piętnastu młodych ludzi, modlących się na różańcu. Wśród nich był też Karol Wojtyła.

Slajd XI

W tamtym czasie Lolek zaczął czytać niewielką książeczkę napisaną przez św. Ludwika Marię Grinion de Monforta, żyjącego w XVII wieku. Św. Ludwik też bardzo kochał Matkę Bożą i wszelkimi sposobami szerzył kult maryjny we Francji.

Slajd XII

Książeczka nosiła tytuł *Traktat o prawdziwym nabożeństwie do Najświętszej Maryi Panny*.

Slajd XIII

Trwała II wojna światowa. Aby uchronić się przed wywózką na przymusowe roboty do Niemiec, Karol podjął pracę jako robotnik w kamieniołomie przy fabryce chemicznej Solvay (czytaj: Solwaj). Karol nosił tę książeczkę ze sobą, zabierał ją nawet do pracy w fabryce sody, w wyniku czego jej piękna okładka została poplamiona wapnem. Dzięki tej lekturze w miejsce dawnego dziecięcego nabożeństwa do Maryi ukształtowała się w Karolu nowa relacja do Matki Bożej.

Slajd XIV

Od św. Ludwika Karol zaczerpnął słowa „*Totus Tuus ego sum, et omnia mea tua sunt*”, co znaczy: „Oto jestem cały Twój i wszystko, co moje, Twoim jest”. Początkowe słowa „*Totus Tuus – Cały Twój*” stały się życiowym mottem Karola Wojtyły.

Slajd XV

W 1946 roku Karol Wojtyła został księdzem.

Slajd XVI

Jako kapłan przyjeżdżał z młodzieżą na Jasną Górę na rowerach.

Slajd XVII

Będąc biskupem...

Slajd XVIII

...i kardynałem również przybywał do sanktuarium Matki Bożej w Kalwarii Zebrzydowskiej...

Slajd XIX

...na tak zwane dróżki, czyli rozbudowaną drogę krzyżową.

Slajd XX

Na drózkach wśród pagórków do dziś znajdują się kaplice upamiętniające sceny męki, śmierci i zmartwychwstania Pana Jezusa oraz kapliczki poświęcone wydarzeniom z życia Maryi. Wędrując po drózkach Pana Jezusa i Jego Matki, Karol Wojtyła rozważał ich życie i polecał im szczególnie trudne i odpowiedzialne sprawy w jego posługiwaniu duszpasterskim, podejmował tu także wiele ważnych decyzji. Po latach napisał: „Widziałem, że coraz częściej muszę tu przychodzić, bo po pierwsze, spraw takich było coraz więcej, a po drugie, dziwna rzecz, one się zwykle rozwiązywały po takim moim nawiedzeniu na drózkach”.

Slajd XXI

Słowa *Totus Tuus*, wyrażające całkowitą przynależność św. Jana Pawła II do Jezusa za pośrednictwem Maryi, ukazuje też jego herb biskupi, który później stał się jego herbem kardynalskim, a następnie papieskim. Widnieje na nim duża litera „M” pod krzyżem.

Slajd XXII

Herb św. Jana Pawła II w sposób symboliczny ilustruje fragment Ewangelii według św. Jana: „A obok krzyża Jezusowego stały: Matka Jego i siostra Matki Jego, Maria, żona Kleofasa i Maria Magdalena. Kiedy więc Jezus ujrzał Matkę i stojącego obok Niej ucznia, którego miłował, rzekł do Matki: «Niewiasto, oto syn Twój». Następnie rzekł do ucznia: «Oto Matka twoja». I od tej godziny uczeń wziął Ją do siebie” (J 19, 2–27).

Umilowany uczeń Jezusa – św. Jan Apostoł – stał się pod krzyżem z woli Syna Bożego synem Matki Bożej. W nim każdy człowiek staje się dzieckiem Maryi.

Slajd XXIII

16 października 1978 roku kardynał Karol Wojtyła na konklawe w Rzymie został wybrany nowym papieżem Kościoła katolickiego. Podczas pierwszego przemówienia do wiernych, wygłoszonego z balkonu bazyliki Świętego Piotra, mówił między innymi: „Bałem się przyjąć ten wybór, ale zrobiłem to w duchu posłuszeństwa Panu naszemu Jezusowi Chrystusowi i w całkowitym zaufaniu do Jego Matki Najświętszej Maryi Panny”.

Slajd XXIV

Podczas pierwszej pielgrzymki św. Jana Pawła II do Polski w 1979 roku Matka Boża na Jasnej Górze otrzymała od Niego złotą różę – najwyższe odznaczenie papieskie. Róża została umieszczona przy cudownym wizerunku Pani Jasnogórskiej.

Slajd XXV

Szczegółnej opieki i troski Maryi św. Jan Paweł II doświadczył 13 maja 1981 roku. Była to data pierwszego objawienia się Matki Bożej w Fati-mie w Portugalii – 13 maja 1917 roku. Po 64 latach od tego dnia, a także w godzinie pierwszego objawienia, Matka Boża zmieniła bieg kuli wystrzelonej w kierunku papieża na placu Świętego Piotra przez tureckiego zamachowcę Alego Ağcę i uratowała Mu życie.

Slajd XXVI

Św. Jan Paweł II, choć był ciężko ranny, nie zginął, zamach okazał się nieudany. „To był prawdziwy cud i wiem, komu go zawdzięczam. Jedna ręka trzymała pistolet, a inna prowadziła kulę” – powiedział ocalony papież.

Slajd XXVII

Rok po zamachu papież udał się z pielgrzymką do Fatimy i podziękował Maryi za uratowanie życia.

Slajd XXVIII

Dwa lata po zamachu św. Jan Paweł II, będąc na Jasnej Górze, ofiarował Maryi przestrzelony i zakrwawiony pas sutanny, który miał na sobie w dniu zamachu. Pas był wotum dla Matki Bożej – podziękowaniem za uratowanie życia.

Slajd XXIX

25 marca 1984 roku św. Jan Paweł II przed figurą Matki Bożej, przywiezioną specjalnie do Rzymu z kaplicy objawień w Fatimie, zgodnie z prośbą Pięknej Pani, dokonał Aktu Poświęcenia, czyli oddania pod opiekę Niepokalanemu Sercu Maryi – całego świata.

Slajd XXX

W 1991 roku św. Jan Paweł II zaprosił na Jasną Górę młodych. W Częstochowie odbyły się pierwsze Światowe Dni Młodzieży.

Slajdy XXXI

Św. Jan Paweł II podczas swojego 27-letniego pontyfikatu odwiedził wiele sanktuariów maryjnych na całym świecie, które nazwał miejscami szczególnej obecności Maryi. Tam zawierzał w opiekę Bożej Matce wszystkich ludzi. Tu widzimy św. Jana Pawła II w Lourdes (czytaj: Lurd) we Francji w miejscu objawień Maryi młodej dziewczynie św. Bernadecie Soubirous (czytaj: Subiru).

Slajd XXXII

1 kwietnia 2005 roku, na dzień przed swoją śmiercią, św. Jan Paweł II pobłogosławił nowe złote korony dla Maryi i Dzieciątka Jezus z Jasnej Góry. Do nich dołączył pierścień, który, jak sobie tego życzył, znajduje się w środku korony Matki Bożej między napisem *Totus Tuus*.

Slajd XXXIII

W swoim testamencie św. Jan Paweł II napisał: „W życiu i śmierci *Totus Tuus* przez Niepokalaną”. Jan Paweł II odszedł do domu Ojca w dzień maryjny, w pierwszą sobotę miesiąca, 2 kwietnia 2005 roku.

4. Podsumowanie: Święty Jan Paweł II uważał Maryję za swoją Mamę. Jak widzimy na podstawie jego życia, Maryja przyjęła Karola Wojtyłę za swojego syna i opiekowała się nim. Maryja jest Mamą każdego chrześcijanina, każdego z nas. Chce, abyśmy zwracali się do Niej na modlitwie, mówili Jej o swoich problemach i radościach. Kto zaufał Maryi, ten się nigdy nie zawiodł.
5. Praca z podręcznikiem: W trakcie roku liturgicznego przeżywamy wiele uroczystości i świąt maryjnych. Możemy o nich przeczytać w podręczniku (tekst s. 152 od przedostatniego akapitu oraz s. 153). Ustne wykonanie zadań 3, 4.
6. Notatka: pisemne odpowiedzi na dwa pierwsze pytania z zadania 2.
7. Zakończenie: śpiew piosenki *Jezus swoją Matkę pozostawił*.